

A pécskai 1. számú Középiskolában

A kommunisták megvitatták az oktató-nevelő tevékenységet

Az elmúlt esztendőben az iskola XI. osztályát végzett harminc tanuló közül huszonnyolc sikeresen tette le az érettségi és a 704 növendék közül 691 átmenő osztályzatú fejezte be az évet. Ez a tény ésszerűsítő igazolja, hogy a pécskai 1. számú középiskola tanárai jó eredményekkel teljesítik az ifjú nemzedék nevelésében rájuk háruló nemese feladatát.

Azt a kérdést, hogy a párttagok és tagjelöltek — tanítók és tanárok — miként járultak hozzá a tanulók oktatásához és neveléséhez, hehátan elemezték a pécskai 1. számú középiskola pártalapszervezetében a napokban megtartott beszámoló és vezetőségválasztó közgyűlésen. A gyűlés magas színvonalon folyt. A hozzászólások kombattívok voltak. A kommunista alapon és hozzáértéssel vitatták meg az iskola életének jelentős mozzanatait. Figyelemre méltó tény, hogy a gyűlésen az alapszervezethez tartozó valamennyi párttag és tagjelölt megjelent. Sokan közülük elmondották véleményüket azzal kapcsolatban, hogy az alapszervezet miként járult hozzá az oktatási folyamat kibontakozásához, az ifjú nemzedék hazafias és állampolgári neveléséhez, a tanmenyvezetési ideológiai és pedagógiai felkészültségének tökéletesítéséhez.

A pártalapszervezet titkára, Hedeşan Ioan elvtárs által előterjesztett beszámolóhoz kiemelt az alapszervezet büroja hehátan foglalkozott azzal, hogy a tanulók minél jobb eredményeket érjenek el. A tanulmányokban való elmaradás és a közpényszerítés ellen úgy harcoltak, hogy mozgósították a tanügyi kádereket a leckékre való alapos felkészülés érdekében.

A tanárok és tanítók többsége mind módszertani, mind tudományos szempontból jól felkészült az előadásokra. Ezek közé számíthatjuk Raicovici Arcadie, Hedeşan Viora, Pepsilá Matei párttagokat és tagjelölteket és másokat.

A pártalapszervezet közgyűlésén elemezték az oktató-nevelő tevékenység menetét és arra a következtetésre jutottak, hogy csak úgy érhetnek el egyre jobb eredményeket ezen a téren, ha minden tanár és tanító hehátan foglalkozik a gyengébben felkészült tanulókkal, hogy ilyen módon ezeket is az élenjárók színvonalára emeljék. Ezen a téren dicséretre méltó munkát fejtett ki Raicovici Arcadie elvtárs, aki a VIII. osztályban, amelynek osztályfőnöke volt, grafikonon állandóan feltüntetve a tanulók eredményeit és ezáltal minden diákot egyre jobb eredmények elérésére ösztönzött.

Az alapszervezet büroja fontos feladatának tartotta arra mozgósítani a tanügyi kádereket, hogy metodikai munkával emeljék szak-

mai képzettségüket. Egyes tanárok, mint Moldovan Porfirie, Dragos Stefan, Pepsilá Matei, Raicovici Arcadie és mások arra törekedtek, hogy a módszertani bizottságokban az iskola legfontosabb kérdéseit vitassák meg, minél magasabb színvonalon.

Nem mondhatjuk ugyanezt a nyelvvel és történelemmel foglalkozó módszertani bizottságról, amelynek munkáját a szörványosság jellemezte.

Amellett, hogy gondot fordított a tanulók ismereteinek elmélyítésére, a pártalapszervezet foglalkozott kommunista nevelésükkel is. Így arra törekedtek, hogy a nevelési órák gazdag tartalmúak legyenek. Ugyanakkor irányították a tanulókat nevelő tartalom előadások és rádióadások meghallgatására is. Annak érdekében, hogy a nevelő munka minél hatékonyabb legyen, különös hangsúlyt fektettek az IMSZ- és pionírszervezet politikai tevékenységének erősítésére, valamint az iskola és a család közötti kapcsolatok szorosabbra tételére.

A beszámoló és vezetőségválasztó gyűlésen azonban hangsúlyozták azt a tényt is, hogy az alapszervezet büroja nem folytatott elegendő jól szervezett munkát, nem ölelte fel az iskola/tevékenységnek minden területét és nem követte kellőképpen figyelemmel, hogy a megszabott feladatokat operatív módon oldják meg.

A beszámolóban elhangzottak alapján a hozzászólók különös figyelmet fordítottak arra a kérdésre, hogy a kommunista miként foglalkoztak a tanulók oktatási- és nevelésével.

A beszámoló joggal hangsúlyozta — mondotta Damian Virgil társ — az iskola aligazgatója —, hogy a pártalapszervezet által kezdeményezett intézkedések hozzájárultak a tanmenyvezetési felkészültségi színvonalának emeléséhez, a leckék minőségének javításához. Ennek bizonyítéka, hogy az elmúlt iskolai évben a tanulók többsége jó és igen jó eredményekkel végezte osztályát. S joggal büszkélkedhetünk iskolánk színvonalát tekintve, akik az egyetemeken az éltanulók közé tartoznak.

A gyűlésen szóba kerültek más tények is, amelyek azt igazolják, hogy a pártalapszervezet eredményes tevékenységet folytat az oktató-nevelőmunka állandó javítása érdekében. Ezzel kapcsolatban ki kell emelni Hedeşan Viora, Lazăr Amel és Dragos Stefan kommunista hozzászólását, akik rámutattak az I.—IV. osztály módszertani bizottságában a tevékenység megjavítására törekedtek és olyan hasznos témákat tanulmányoztak, mint a tanulmányi téren való elmaradás elleni harc, az is-

kola és a család közötti kapcsolatot stb. Sok szó esett a gyűlésen a tanügyi káderek ideológiai felkészültségéről, a gyermekek hehátolozására irányuló tevékenységről, a közeg kulturális életéhez való hozzájárulásokról.

Matei Pepsilá tanár hozzászólásában rámutatott az elmúlt iskolai évben nem törekedett kellőképp, hogy tanítványai jártasságra tegyenek szert a számtanban. Meglepett azzal, hogy a legszükségesebb ismereteket elsajátítsák. Azt is hiányolta, hogy nem rendeztek kellő számú nyílt leckét a pedagógiai színvonal emelése érdekében. Bírált a szülői lektorátusok gyenge tevékenységét is.

A gyűlésen felszólalt Gluvcov Ioan elvtárs, az RMP KB tagja, a Bányai tartományi pártbizottság titkára. Megállapította, hogy mind a beszámoló, amelynek sikerült átfognia a legfőbb kérdéseket, mind a hozzászólások megfelelő színvonalon elemezték a problémákat. Hangsúlyozta azonban azt a tényt, hogy emulasztották alaposabban megvitálni: miként tükröződött az alapszervezet egész tevékenysége az iskola munkájában, valamint azt, hogyan gyakorolta a büro vezető és irányító szerepét.

Az ifjú nemzedék nevelése és tanítása — mutatott rá a továbbiakban Gluvcov Ioan elvtárs — élénk tevékenységet követel meg minden tanügyi kádertől. Különösen fontos feladat vonzó és érdekes akciók megszervezése, amelyek fejlesztik az olvasási iránti kedvet és gazdag nevelő tartalommal bírnak.

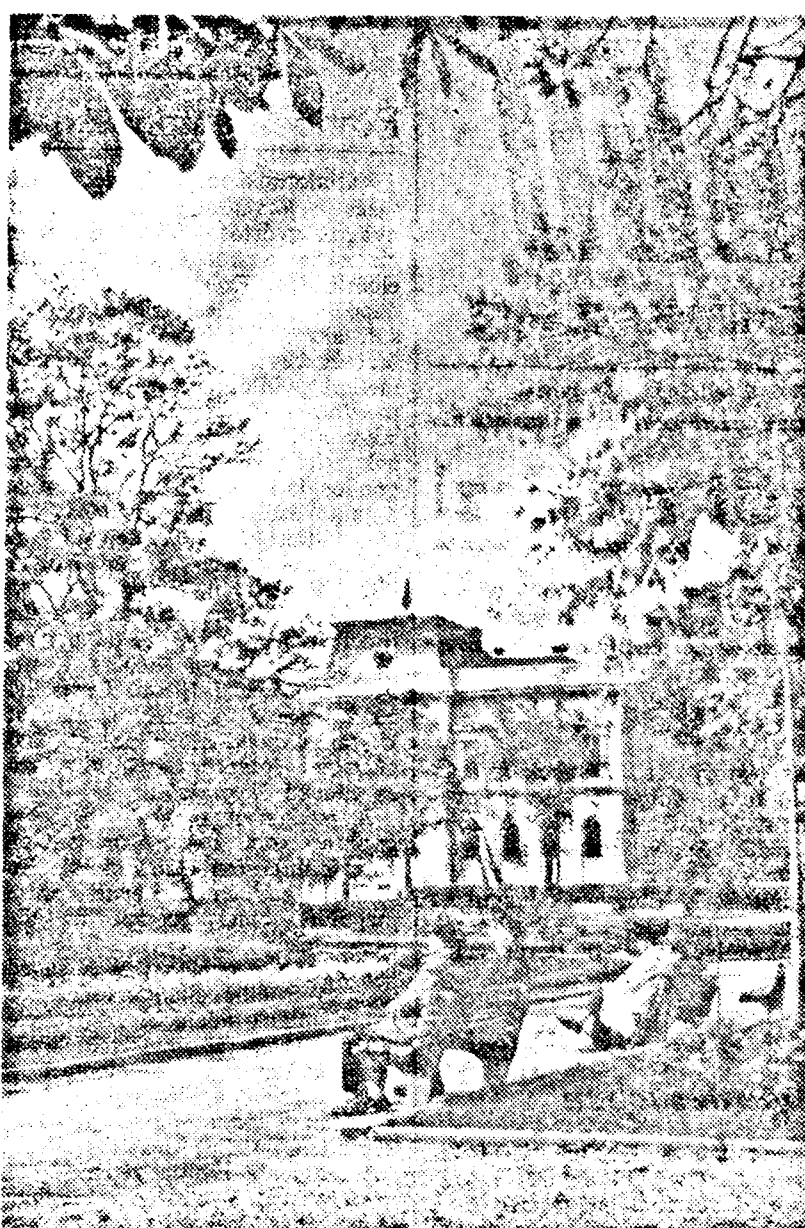
A hozzászólások során tett számos javaslat kiszélesítette a beszámolóban elemzett kérdések körét. Ezek közül többet határozati javaslatba foglaltak, amely jó iránymutatót képez az alapszervezet jövő tevékenysége számára.

Ezalkalommal az új büroja politikai és pedagógiai szempontból jól felkészült tanítók és tanárok választották, akik eddig is gazdag társadalmi tevékenységgel fejtették ki és tekintélynek örvendenek a tanügyi dolgozók sorában.

Ezen a gyűlésen a pécskai 1. számú középiskola kommunista komolyan és nagyfokú igényességgel elemezték a tanulók sokoldalú, alapos ismeretekkel történő felleggyerítéséhez való hozzájárulását, bizonyosságot tette arról az elhatározásukról, hogy az életre jól felkészült ifjakat nevelnek a hazának.

S. L.

A nagyvárjasi fogyasztási szövetkezet nagymértékben hozzájárul a falu lakosságának ipari cikkekre való ellátásához. A május elsején megnyitott üzletelhelyiségben a legkülönbözőbb árucikkeket találják a vásárlók.

Napfényes ősz
(Kelen Ferenc felvétele)

Ez is joakarát?

Idős ember járkal lefelé a kórház folyosóján. Homlokán kövér verejtékcseppek gyöngyöznek.

Megáll az egyik pad mellett, egy pillanatra szemügyre veszi az ott üldögélő fiatal férfit, aki éppen egy folyóiratot böngész, majd helyet foglal a padon. Vár egy-két percet, gondolkodik. Megszólítaná az ifjút, de nem ismeri. A kórházi kábot újított végighúzza izdai homlokán, majd mégis szóra szánja magát:

— Cudarul megizzadtam. A fiatalember félre teszi a folyóiratot, végigméri a bácsit.

— Talán rosszul éri magát? Hívjam az ápolónőt?

— Nem, kérem, nem vagyok rosszul — mondja az öreg — csak engemet holnap operálnak és

egy kicsit... hát mi tagadás: egy kicsit félek.

Mialatt az öreg a belegszérgől, az operációról beszél, virágos pongyolában egy sápadt asszony lép ki az egyik kórteremből. Lassu léptekkel indul el a hosszú folyosón és a beszélgetők felé közeledik.

— Csöppet se féljen bácsika az operációtól, jobban lesz, majd meglátja. Meggyógyul és hazamegy.

— Hát azt mondták az orvosok is, csillan meg a remény a bácsi szemében.

Lám, lám ez a fiatalember is bátorítja, biztatja, pedig ő is gyöngyülést keres itt a kórházban. S ekkor jól közebe valami, ami mindennek csak nem emberi magatartásnak nevezhető. A virágos pongyolás asszony „csapott le” egy kérdéssel.

— Hány éves maga, bácsika? — S közben kényelmesen letelepedett a padra.

— En kérem? En már a hetvenediket taposom.

— Már hetven éves? Hát szép kor, nem mondom. De hogyhogy csak most jutott eszébe operálni magát?

— Hát úgy kérem, hogy most érzem magam rosszabbul.

A Filharmónia hangversenye

Az Aradi Állami Filharmónia szimfonikus zenekara szombaton október 17-én, este 8 órakor tartja a Kulturpalota nagytermében az évad harmadik szimfonikus hangversenyt. Vezényel: SIMON EMIL (Kolozsvár), a Besancon-i nemzetközi verseny kitüntettje. Hegedű közreműködik: MIHAI CONSTANTINESCU érdemes művész.

Műsor: T. ROGALSKI: Két szimfonikus vázlat; BRAHMS: Hegedűverseny, BEETHOVEN: III. Eroica szimfónia.

Vasárnap, október 18-án délután 11 órakor ifjúsági hangver-

HÉTVÉGI SPORTMŰSOR

SZOMBATON

A tartományi röplabda bajnokság keretében a Vörös Trió gyár csapata vendégül látja a Temesvári Politehnica férfi együttesét. A találkozóra délután fél négy órai kezdettel a Constructorul pályán kerül sor. A városi labdarúgó bajnokság első csoportjában szombaton három mérkőzést játszanak le. Az UTA pályán az UTA fonoda és az Indragara mérő össze erejét. A kisszentmiklósi pályán a Libertatea és a Fierarul csapatai mérkőznek a bajnoki pontokért. A Foresta a Muresul csapatával találkozik. E mérkőzés lezajlására a Mosoczy-tepeli pályán kerül sor. Valamennyi mérkőzést délután fél négy órakor kezdenek.

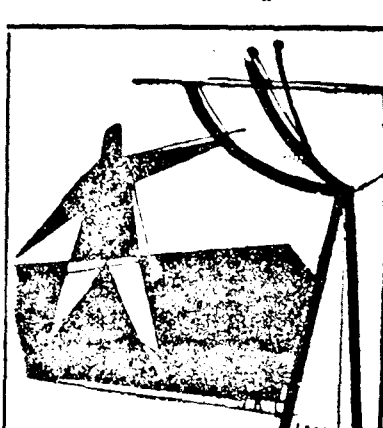
Ugyancsak szombaton ökölvívó mérkőzésre is kerül városunkban. A Strungul ökölvívói vendégül látják a Karánsbesi Balta Saralá együttesét. A találkozó a Studio teremben kerül sor este fél nyolc órai kezdettel.

VASÁRNAP

A tartományi röplabda bajnokság keretében vasárnap délelőtti folytatódnak a küzdelmek. Fél kilenc órakor a Constructorul pályán az ICA és a Temesvári Politehnica együttese játszik. Negyed tizenegyre ugyancsak a Constructorul pályán mérő össze tudását az Aradi Sanátatea és a Temesvári Gloria női csapata. Tizenegyre órakor pedig szintén a Constructorul pályán a Keszurhagyár és a Temesvári UMT férfi röplabda csapata mérkőzik.

Amozikban

MURESUL: Szerelmek fagypon-
ton. STUDIO: Ciociara. VEAC
NOU: Király is voltam. IFJUSA-
GI: Babel háborúba megy. VIC-
TORIA: Pihenő. PROGRESUL
(Ujarad): A szerelmes. SOLIDA-
RITATEA (Gáj): A négy szerze-
tes. MIKELAKA: Tengeri macska.

A színház bemutatja:

SZOMBATON, október 17-
én, este 8 órakor: Cásznia
nu-i o joacă.
VASÁRNAP, október 18-án,
este 8 órakor: Vitorul (A bér-
let).

AZ ARADI TARTOMÁNYI MŰZEUM

megtekinthető vasárnap, kedden és
pénteken délelőtti 10 és 13, délután
4 és 7 óra között a Kulturpalota
épületében. Legkevesebb 15 sze-
mélyből álló csoportok szerdán,
csütörtökön és szombaton a dél-
előtti órákban is felkereshetik a
muzeumot.

A muzeum alábbi osztályai te-
kinthetők meg: képművészeti
tárlat, ókori történelem, az 1848—
49-es forradalom muzeuma, a fla-
mand, holland, olasz, német és
magyar festők kiállításai.

Megtekinthető még a Megvalósítá-
sok 20 esztendeje Arad város-
ban és rajonban című kiállítás is.

A bukaresti televízió műsora

Vasárnap, október 18.

8.50 Torna; 9.00 Gyermekeknek, iskolásoknak; 10.30 A háziasszony receptje; 11.00 Faluműsor; 18.00 Olimpiai játékok; 19.00 TV híradó; 19.10 Az állatok életéből (XVIII.); 19.35 Maria Anderson énekel; 20.05 A rövid műfaj mesterei: Branislav Nusici; 21.00 Michel Legrand muzsikál; 21.35 Korszerű technika; 21.45 Gigi Marga énekel. Befejezésül hírek, időjárásjelentés.

Hétfő, október 19.

17.30 Olimpiai játékok, 19.00 TV híradó. 19.10 Iskolásoknak, 19.35 Mi ketten, férfiak (film). 21.00 Működő művészek a stúdióban. 21.35 Telesport. Befejezésül hírek, időjárásjelentés.

Kedd, október 20.

17.30 Olimpiai játékok, 19.00 TV híradó. 19.10 Képeslap, 19.40 A gölya és a béka, 19.50 Tamara Guseva zongoraművész műsora. 20.15 Tudományos műsor. 20.35 Színház történelmi előadásorozat 13. része: A realista művészet. Befejezésül hírek, időjárásjelentés.

Szerda, október 21.

17.30 Olimpiai játékok.

Csütörtök, október 22.

17.30 Olimpiai játékok, 19.00 TV híradó. 19.10 Gyermekeknek, 19.30 Ifjúsági klub, 20.40 Költő-műsor. 20.55 Csodagyerekek (film). Befejezésül a TV postája, hírek, időjárásjelentés.

Péntek, október 23.

18.00 Olimpiai játékok, 19.00 TV híradó. 19.10 Iskolásoknak, 19.40 Könyvek a képművészetről, 20.00 A hét. 21.00 Babaeval dalai. 21.50 Artur Rubinstein zongorázik. Befejezésül hírek, időjárásjelentés.

MOST JELENT MEG

A Tudományos Könyvkiadó gondozásában román nyelven megjelent A. E. Brehm az Állatok világa című műve. A kötet a szerző életében megjelent kiadás rövidített változata. Közreműködtek szakemberek és tudományos kutatók. A kötetet dr. M. A. Ionescu professzor, a Román NK Akadémiájának levelező tagja szerkesztette.

A Tudományos Könyvkiadónál az utóbbi időben megjelent I. Halifman neves rovarkutató egyik műve, I. Pop Instantanee din viaa animalelor és Kásonyi Zoltán Acvaristica si pescuitul sportiv című könyve. Sajtó alá rendezték Archie Carr Aventurile unui naturalist in Marea Caribibor című munkáját.

Korszerűsítjük üzemrészlegeinket

Mint minden iparvállalatban, úgy nálunk, a November 7 gyárban is az üzemrészlegek korszerűsítése elsőrangú feladatunkat szerepel. Ertjük az alatt a berendezések kapacitásának növelését, a termelési költség gvarapítását és a nehéz munkafázisok gpesítését. Már évek óta foglalkoztatunk munkaközösségünkkel a kérdés. Történetek és gépparkunk fokozatosan megfiatalodott. Az utóbbi időben leginkább a szeszgyár technológiai folyamatának korszerűsítése állt műszaki-üzemviteli vezetőség figyelmének középpontjában. Itt ugyanis termelési keresztmetszet elszűkítés jelentkezett, ami negatív módon befolyásolta a technológiai folyamat kibontakozását. A melaszból történő szesz kivonási eljárások terén jelentkezett leginkább a kerékkötés.

A pártbizottság ösztönzése és irányítása mellett mérnökeink és technikusaink tanulmányozni kezdték ezt a kérdést és a legjobb megoldásokat keresték. Kutatásaikba bevonták a dolgozók széles tömegét is s meghallgatva javaslatokat, észrevételeket új műszaki fejlesztési tervet dolgoztak ki. E tervben konkrétan meghatározták: mely gépcsoportokat kell megfiatalítani, melyeket kell kicserélni és

hol szükséges a géppark bővítése. Ezek szerint a leparoló vonal egy új kondenzátorral gazdagodott. Karbantartóink továbbá üzembe helyezték egy új terelő berendezést s a hűtő aggregát is bővült egy új elemmel. Ezenkívül a desztilláló gépsort több új szerkezettel és segédprellal látták el s még több más új mechanizmus és alkatrész kapott helyett az emli-

IPARVÁLLALATAINK

származásából

telt gépsorokban. Mindezek által a szesz leparolás és az egész szeszgyártó részleg kapacitása mintegy 30 százalékkal növekedett.

Ezek az új gépek, aggregátok, segédzerkezetek és mechanizmusok több ezer leje kerültek és külső hangszórókat szereltek, hogy majdnem teljes egészében a belső erőforrások felhasználásával, mérnökeink és technikusaink közreműködésével láttak napvilágot. Nem volt könnyű dolog mindezt megvalósítani, de a kitaró, következtetés munka meghozta gyümölcsét. Amikor a beindítási pillanata elérkezett, az egész részleg dolgozói s a vállalat valamennyi mérnöke

és technikus jelen volt. Amikor Serban Gheorghe szemébe — a szeszgyár vezető szakembere — egyenként beindította a technológiai folyamat sorrendjében elhelyezett gépeket és azok zugni, zümögni, zajatolni kezdtek, boldog mosoly jelent meg Szabó Zoltán, Ponta Emil, Balla István, Marinkovits László, Lind Mihai és a többi karbantartó orcáján.

De minden itt lévő ember örült, hiszen néhány óra alatt a majdnem teljes egészében megfiatalított berendezés hehizonnyitotta, hogy még a tervezett paramétereket is képes túlszárnyalni.

Munkaközösségünk igyekezete és erőfeszítései mindezzel azonban még nem értek véget. Mérnökeink, a főgépész osztály kezdeményezésére, továbbra is arra törekednek, hogy az üzemrészlegeken működő berendezések napról-napra tökéle-tesebbé váljanak. Különösen most nagyfontosságú kérdés ez, amikor ennek az évnek a vége felé közeledünk és ugyanakkor egy újabb esztendő — hatéves tervünk utolsó esztendeje — természetesen köztűjük elő. Ezért mérnökeink újabb korszerűsítési akció tervét dolgozzák ki. S már el is határozták, hogy az akció keretén belül üzembe helyeznek egy új turbófu-

vót, az erjesztés folyamatának amplifikálása vegett és azért, hogy 1965-ben e téren se legyen fennakadás. Ezen kívül az élesztő részlegben az élesztője szűrését gpesítik. Ezirányban már megtörténtek az első lépések. Eddig két vákuumos szívó berendezést szereltek be, melyek teljesíthetősége jóval felülmúlja az eddigi berendezés munkáját. Egyiket már üzembe is helyezték, a másik felszerelése pedig folyamatban van. A két nagyteljesítményű berendezés teljes egészében gpesíti az élesztője szűrését egészen a sajtolási műveletig.

Néhány fontosabb tervet és ezek szerint üzembe helyezett gépet említtünk meg, de be kell számolnunk arról is, hogy mindezek mellett még számos más műszaki-szervezési intézkedés látott napvilágot, öltött testet és vesz részt teljes kapacitásával a termelésben. A szorgalmas karbantartók, mérnökök és technikusok munkája nyomán valósult meg mindez és arra hivatott, hogy napról-napra korszerűbbé váljanak vállalatunk üzemrészlegei és ezáltal mind nagyobb mértékben bontakozzék ki a termelés. Fontos ez azért, hogy minél több élelmiszeripari cikkel láthassuk el városunk és az ország dolgozóit.

Broasca Gheorghe,
technikus

A T. R. C. B. 7-es számú termelési vállalatának

épületelem gyártó részlege
ARAD, Páduri utca 6-os szám

ALKALMAZ

— gépészmérnököt
— építészmérnököt

Felvételi feltételek az 1053-as számú Minisztertanácsi Határozat értelmében

A PROGRESUL tartományi vállalat Arad

azonnal alkalmaz

— elsőosztályú faipari
késztermék technikus

Felvételi feltételek az 1053—1960. számú Minisztertanácsi Határozat értelmében.

Mindennem felvilágosítást a vállalat személyzeti osztálya nyújt.

November 7 utca 14 szám, telefon: 13-89.

Ion Gheorghe Maurernek, az RNK Minisztertanácsa elnökének látogatása az EAK-ban

KAIRO. — I. Galateanu, az Agerpres tudósítója jelenti: Péntek délelőtt Ion Gheorghe Maurer, a Román NK Minisztertanácsának elnöke és az EAK-beli hivatalos látogatáson kíséretében levő személyek dr. Husszein Khalilfal, az EAK külföldi kulturkap-

csolatai miniszterével együtt Port Saidba utazott. A román vendégek megkoszorúzták a Hóskó Emick-művét, megtekintették a várost és a Szezi-csatornát. Emad Eddine Rouchdi, Port Said kormányzója ebédet adott a vendégek tiszteletére.

nek és látogatásának különböző mozzanatairól. A francia nyelven megjelenő Journal d'Egypte kiemeli, hogy a román miniszterelnök fogadtatása a kairói nemzetközi repülőtérén nemcsak hivatalos, hanem bensőséges is volt.

TÁVIRAT

Pakisztánból való elutazásakor Ion Gheorghe Maurer, a Román NK Minisztertanácsának elnöke a külrepülőgépet fedezetéről a következő táviratot küldte Mohammed Ayub Khannak, Pakisztán elnökének:

„Szép országuk elhagyásának pillanatában kérjük Öccellenenciát, fogadja üjből köszönetünket a meleg vendégszeretért, amelyben a látogatás folyamán bennünket részesítették. Szívvel kívánok személyes boldogságot Öccellenenciának, felvirágzást a pakisztáni népnek.“

(Agerpres)

Oswaldo Dorticos ebédet adott a moszkvai Fogadások Házában

MOSZKVA. (Agerpres.) Oswaldo Dorticos, a Kubai Köztársaság elnöke október 16-án ebédet adott a Fogadások Házában. Az ebédet részt vettek Anasztasz Mikoján, Alekszej Koszigin és a Szovjetunió más párt- és államvezetői. Részt vett továbbá a Kubai Köztársaság moszkvai nagykövete, a kubai nagykövetség diplomáciai munkatársai, vala-

mint az elnök kíséretében levő személyek.

Oswaldo Dorticos és Anasztasz Mikoján beszédet mondott. A Koszigin a szovjet-kubai barátságra emelte poharát. Este a Szovjetunió Legfelsőbb Szovjetjének Elnöksége és a szovjet kormány fogadást adott a Kreml Nagy Palotájában Kuba elnökének tiszteletére.

DAKAR. Dakarban hivatalosan körölték, Szenegál kormánya panaszt emelt az Egyesült Nemzetek Szervezeténél amiatt, hogy október 7-én egy portugál repülőgép megsejtette a Szenegáli Köztársaság légterét.

BELGRAD. A Nusics centenárium ünnepségei keretében Belgrádban szimpoziumot rendeztek Nusics Szlovéniaiban címmel. A szimpoziumon előadásokat tartottak a magyar szerb drámaíró életéről és műveiről és kiemelték műveinek kapcsolatát a szlovén költészetével. Jovan Csirilov, a belgrádi Dramai Színház művészeti igazgatója méltatta Nusics nagy hozzájárulását a jugoszláv színház fejlődéséhez.

VARSO. Október 15-én osztrák parlamenti küldöttség érkezett Varsóba. A küldöttség vezetője A. Maleta, az osztrák nemzeti tanács (a parlament alsó kamarája) elnöke.

Az osztrák vendégek megbeszéléseket folytattak a Lengyel NK Szejmjének képviselőivel és ellátogatnak több lengyel városba.

KANTON. Kantonban megnyílt az őszi vásár, amelyen több mint 20 ezer exportterméket állítottak ki. Több ezer tárgy, mint például a gépek 70 százaléka és a 4000 textilterméknek több mint a fele teljesen új gyártmány. A vásáron 30 országnak több mint 1600 üzletmestere, külföldön letelepedett kinaik, Hong Kong-i és maksi kereskedelmi cégek képviselői vesznek részt. A vásár alkalmából szerződéseket kötnek kínai termékek exportálására és kínai NK-nak szükséges áruk importálására.

DETROIT. A gépkocsi- és repülőgépi munkások egyesült szakszervezete közölte, hogy az American Motors Corp. (AMC) munkásai sztrájkba lépnek, mivel a gazdasági követelésekre vonatkozó tárgyalások a vállalat igazgatóságával nem vezettek eredményre. Ez azt jelenti, hogy az AMC 26 ezer munkása is csatlakozik a General Motors autógyár 260 ezer sztrájkoló munkásához — írja az United Press International.

A televízió mai műsora

17.30 Olimpiai játékok — Tokió, 1964. 19.00 A TV híradója, 19.10 Gyermekadás: A róka csínjei — A róka és a táncoló medve. Televízióra alkalmazta és dramatizálta Sergiu Milorian. 19.45 Helyszíni közvetítés az RNK népgazdasági eredményeinek kiállításáról. 20.10 Robin Hood kalandjai (IX). A vendég megfigyeli a vendéglátást. 20.35 Térkép előtt. 20.45 Bihar-i folklor-műsor. Közreműködik Maria Butuci, Elisabeta Pavel, Sofia Popa, Maria Haiduc, Traian Hurgioi és egy zenei együttes Gheorghe Vancu vezényletével. A korográfia Eugenia Popescu-Judet munkája. 21.15 A gombóc (film). Befejezésül: hírek, sport időjárásjelentés.

KÖZPONTI LOTTO

A Központi Lottó október 16-i húzásának nyertes számai: 8 23 14 36 51 4 19 84 59 43 Kétszeres húzás: 9 13 12 Nyereményalap: 756,072 lej.

A Román Rádió-Televízió szimfonikus zenekarának vendégszereplése a Magyar NK-ban

BUDAPEST. A Pop, az Agerpres tudósítója jelenti: A Román Rádió-Televízió szimfonikus zenekara tíznapos körutaltesz a Magyar NK-ban. A zenekar nagyszerű hangversenyeket adott Budapesten, Miskolcon és Székesfehérváron Iosif Conta és Emanoil Elenescu érdemes művészek

vezényletével, Dan Iordachescu és Vladimir Orlov érdemes művészek közreműködésével.

A Román Rádió-Televízió szimfonikus zenekarának magyarországi vendégszereplése alkalmából Mihail Rosianu elvtárs, a Román NK budapesti nagykövete kórkelt adott a nagykövetségen.

Joszip Broz Tito látogatása Nikosziában

NIKOSZIA. (Agerpres.)

Joszip Broz Tito, Jugoszlávia elnöke, Kairóból, ahol részt vett az el nem kötelezett országok csúcstalálkozóján, hivatalos látogatásra Nikosziába érkezett. A nikosziai repülőtérre a jugoszláv államfőt Makariosz elnök és más ciprusi vezetők fogadták.

Tito elnök látogatása során tárgyalni fog Makariosz érsekkel, a ciprusi állam vezetőjével.

A nikosziai főtéren nagygyűlés volt. Makariosz elnök kijelentette, hogy a ciprusi nép eltökélt szándéka megvédeni függetlenségét, egyes idegen hatalmak minden pressziója ellenére. „Nem fogadjuk

el a ciprusi kérdés egyetlen olyan megoldási formáját sem, amely nincs összhangban népünk érdekeivel. Ciprus ellenáll, Ciprus győzni fog” — mondotta Makariosz elnök a tömeg tapsa közepette.

J. B. Tito beszédében hangsúlyozta, hogy a Jugoszláv nép szolidaritás a ciprusi nép harcaival. Kijelentette, hogy az el nem kötelezett országok nemrég bezárt kairói értekezletének egyik eredménye, hogy az összes felszólalók támogatták a ciprusi nép önrendelkezési jogát.

Ugyanaznap Joszip Broz Tito elnök repülőgéppel Belgrádba utazott.

A VOSZHOD űrhajó utasainak nyilatkozatából

BAJKONUR. (Agerpres.)

A Voszhod űrhajó személyzete október 15-én a Bajkonur kozmodromon elbeszélgetett az újságírókkal.

Konsztantyin Fjoktyiszov tudós kijelentette, hogy véleménye szerint ez az űrrepülés jelentősen bővíti ismereteinket a Koszmósról.

Vlagyimir Komarov, az űrhajó parancsnoka elmondta, hogy a Koszmósból nagyszerű látvány a Föld. Fjoktyiszov megjegyezte, hogy a Föld légköre holdfényben lenyűgöző. Jegorov kijelentette, hogy a Koszmósból is olyannak látta a Holdat, mint a Földről, annak ellenére, hogy 400 kilométerrel közelebb volt hozzá és a légkör sem zavarta a látási viszonyokat.

Jegorovot mint orvost, már az ut elején érdekelte a súlytalanság állapota. A súlytalanság észrevételét követően be a túlterhelés időszaka után, Egyszerre csak

azt éreztem, hogy egész testem szokatlanul könnyű — mondotta.

Jegorov egész idő alatt megfigyeleste magát tartotta társait. Ezek jól érezték magukat, orvosi segítség nem volt szükségük. Bámolatos színeket lát az ember a világűrben — mondotta Fjoktyiszov. Ha valamennyi ember láthatná a napkeltét és a napnyugtát a Koszmósból, még jobban szeretné a Napot. Meltatta a konstruktorok munkáját, akik nagy látószögű űrlaboratóriumot szerkesztettek.

Komarov elmondta, hogy manóvezetett az űrhajóval, különböző irányokba fordított, hogy minél jobban elvégezhesse a tervezett tudományos kísérleteket és megfigyeléseket.

Az űrhajónak az előre meghatározott időpontban és helyen kellett leszállnia. A leszállás kitűnő volt. A talajon nem láttam az űrhajó nyomát — mondotta Komarov.

Csüggedés a kongói zsoldosok körében

LONDON. (Agerpres.)

A Daily Mail leopoldvillei tudósítója arról ír, hogy sok zsoldos, akiket a kongói kormány a hazafias erők elleni harcra toborzott, visszatért a Dél-afrikai Köztársaságba. „Egyszerű ábránd maradt a kongói diadalmenet és a hatalmas jutalom, amelyet a leopold-

ville-i ügynökök ígértek” — írja a lap a zsoldosokkal kapcsolatban. „A diadalmenetről” írva a lap megállapítja, hogy „a dzsungel jól ismerő kongói partizánok alaposan megtépték a martalókat”. A lap szerint a kongói hatóságok egyetlen pennyt sem fizettek a kiállításba helyezett jutalmakból.

Újabb erődemonstráció Saigonban

SAIGON. (Agerpres.)

A saigoni kormány miután nem tartotta be azt az ígéretét, hogy civil kormányt adják át a helyi „erődemonstrációkhoz” — folytatódott. Csütörtökön Saigonban két olyan „látvány” volt, amely a nyugati sajtóügynökségek szerint a Khanh tábornok vezette kormány szilárdságát volt hivatott a dél-vietnámi közvélemény előtt bizonyítani.

A fiatal Nguyen Van Troit nyilvánosan kivégezték azzal a váddal, hogy meg akart gyilkolni amerikai katonai személyiségeket.

A Reuter megírja. Troi nem engedte meg, hogy a kivégzés előtt beköszönjön a szemé, s ez mély hatást gyakorolt a kivégzésnél jelen lévő lakosokra. Kivégzés előtt kijelentette, hogy ártatlannak érzte magát népe előtt.

A második „látványosság” a szeptember 13-i államcsínykísérletben részt vett katonacsoporthoz tartozó katonák meggyilkolása volt. Lam Van Phat tábornok, az államcsíny egyik vezetője kijelentette a véstörvények előtt, hogy nem a kard eltvároltán Khanhot és Saigon elfoglalása „mindössze erődemonstráció volt”.

MEXIKÓI—ROMÁN KULTURÁLIS EST MEXIKÓBAN

CIUDAD DE MEXICO. (Agerpres.)

A Mexikói—Román Baráti és Kulturális Egyesület kultúrális estét rendezett. Az esemény alkalmából German List Arzubide professzor, az egyesület elnöke előadást tartott „Bukarest, a mosoly városa” címmel. Elfraina Rocha professzor a hazánkban folyó nevelő tevékenységről beszélt. A résztvevők ezután román dokumentumfilmeket néztek meg.

DE GAULLE, FRANCIAORSZÁG ELNÖKE, BEFEJEZTE BRAZÍLIAI LÁTOGATÁSÁT

RIO DE JANEIRO. (Agerpres.) Charles de Gaulle, Franciaország elnöke, befejezte látogatását Brazíliában, a fiz latin-amerikai országban tett körútjának utolsó állomásán és repülőgépen hazautazott Párizsba.

FELMENTETTEK KARL SILBERBRAUTER, AKI 1944-BEN LETARTOZTATTA ANNA FRANKOT ÉS CSALÁDJÁT

BECS. (Agerpres.) — Az osztrák belügyminisztérium fegyelmi bizottsága felmentő döntést hozott Karl Silberbrauter rendőrfelügyelő ügyében, aki 1944-ben a nazi Gestapo tagjaként Amsterdamban letartóztatta Anna Frankot és családját. Mint ismeretes, Anna Frankot — akinek naplója világszerte ismertté lett — a letartóztatás után gyűjtőtáborba hurcolták és meggyilkolták. Az osztrák rendőrhatalóságok kijelentették, hogy Silberbrauter visszhazalyezik állásába, de nem Bécsben, hanem más rendőregységnél fog működni.

Johnson elnök nyilatkozata a részleges atomcsend-szerződés eddigi eredményeiről

WASHINGTON. (Agerpres.)

Johnson elnök csütörtök este bejelentette a televízióban, hogy a részleges atomcsend-szerződés „kezd betölteni célkitűzéseit”. Ezek egyike az volt, hogy véget vessen „a rádióaktív szennyeződés növekedése jelentette veszélynek”. Az elnök kijelentette, hogy jó hírei vannak az amerikai nép számára, s elmondta, hogy a szövetségi sugárzásügyi tanács tájékoztatása szerint a rövid életű anyagok, mint a jó-d-131 és a stroncium-90 okozta rádióaktivitás teljesen eltűnt a környező levegőből. Hozzátette, hogy a

tartósabb rádióaktív elemek — mint a stroncium-90 — 50 százalékkal tünnek el a légkörből, „és rövidesen teljesen eltűnnek az élelmiszerekből, ha a kísérleteket nem kezdik meg újra”.

Az elnök hangsúlyozta John Kennedy volt elnök szerepét a szerződés megkötésében s kifejezte reményét, hogy a nagyhatalmak újabb egyezményeket köthetnek az emberi faj egészségének megővására. Hozzátette: amennyiben november 3-án újra megválasztják, minden erőfeszítést megtesz és a világ bármely részébe elmegy, hogy valóra váltsa ezeket a reményeket.

Előkezesületek Belgrád felszabadulásának évfordulójára

BELGRAD. (Agerpres.)

Október 20-nak, Belgrád felszabadulása napjának küszöbén a jugoszláv fővárosban számos rendezvényt szentelnek ennek az évfordulónak. A Szakszervezetek

Házának aulájában festészeti és grafikai kiállítás nyílt „A tegnapi és a mai Belgrád” címmel. A belgrádi pionírszervezet ünnepi hangversenyt adott és képkiallást rendezett az Egyetemi Könyvtárban.

Saratog-Spaak megbeszélések Rómában

ROMA. (Agerpres.)

Rómában szerda este befejeződött Giuseppe Saragat olasz külügyminiszter és Paul Henry Spaak belga külügyminiszter munka ülése, amely után közös közleményt adtak ki. A közlemény szerint főleg az európai politikai kérdésekről és az Egyesült Államokkal való együttműködésről tárgyaltak. Megvitaták továbbá a Közös Piac helyzetét és az

európai parlamenti gyűlés megerősítését a miniszterek aktívabb részvételével a munkálatokban. A két külügyminiszter hangsúlyozta, hogy a belga és az olasz kormány rendkívüli jelentőséget tulajdonít a Kennedy-menetnek. Spaak belga külügyminisztert fogadta Aldo Moro, az olasz minisztertanács elnöke és Pietro Nenni, a minisztertanács alelnöke.

OLIMPIAI HÍRADÓ

A román sport újabb ragyogó sikere a tokiói olimpiái játékokon

Mihaela Penes megnyerte a női gerelyvetést

TOKIO. — I. Goga, az Agerpres tudósítója jelenti: Miután Iolanda Balas csütörtökön megszerezte hazánkban az első olimpiai aranyérmet, tegnap a női gerelyvetésben egy újabb román siker született, Mihaela Penes nyert olimpiai bajnokságot és aranyérmet.

Hazánk sportkedvelői ez év nyarán ismerték meg Mihaela Penes nevet, amikor a Köztársasági Szpartakiádon 55,38 m-rel ifjúsági női világcusot állított fel, majd Varsóban megnyerte az európai ifjúsági bajnoki címet. Mihaela Penes így bekerült olimpiai csapunkba, de nem sok esélyt írtul egy olyan versenyen, ahol a szovjet Elvira Ozolina világcuslával, a szovjet Jelena Gorsakovával, a német Anneliese Gerhardtssal, a magyar Rudasné Antal Mártával és a román Maria Diaconescuval kellett felvennie a küzdelmet. A péntek délelőtti selejtezőkben meg az esélyesek szerepeltek a legjobban: a szovjet Jelena Gorsakova 62,40 m eredménnyel ragyogó új világcusot állított fel, míg Mihaela Penes csak a hatodik helyet foglalta el 51,19 m-rel.

A döntőben azonban az olimpiai aranyéremért folytatott küzdelemben az „esélytelen” Mihaela Penes kiválóan szerepelt. A szak-

berék meglepésére és hazánk sportkedvelőinek mérhetetlen öröme első dobásra 60,54 m eredményt ért el, amelyet egyetlen versenyző sem tudott többé túlszárnyalni.

A tokiói olimpiái játékokon ezuttal másodikban vonták fel hazánk zászlaját, s másodszor jelent meg a hatalmas jelzőtáblán román sportoló neve. Az olimpiái játékok eddigi legnagyobb meglepetését okozta Mihaela Penes szereplése óriási hatást kellett. A közönség szűnni nem akaró tapsal üdvözölte az olimpiái győztest. Villáminterjúban Mihaela Penes ezeket mondotta: „El sem mondhatom, milyen boldog vagyok. Három órával a verseny előtt olyan izgatott voltam, hogy azt sem tudtam... hogy bívnak. De mikor magamra vettem az RNK cimerevel díszített mez és beléptem a stadionba, tudtam, hogy nyugodtan kell versenyeznem és küzdenem hazánk sportközönsége előtt. Sikertől élek, amiért nem is álmodtam, amikor elindultam Tokióba.”

A külföldi újságírók valóságos megostromolták Mihaelát interjúkért. Marcel Hansenne, a neves francia sportújságíró kijelentette: „Egyetlen remek dobással győzött a román atléta. Csodálatos dolog. Ott olimpián vettem részt, de ilyet még nem láttam. Románia csak most nemcsak Iolanda Balasával, Penes remek atléta és még csak 17 éves.”

Mihaela Penes a bukaresti iskola sportklub tagja, a 35. számú középiskola növendéke. Kétútes testilevelésű atléta. A 17 éves lány 1,88 m magas és 92 kilos. 1961 őszén kezdett sportolni. Liandru Pandele edző irányításával.

A verseny végeredménye: 1. Mihaela Penes (Román NK) 60,54 m (aranyérem); 2. Rudasné Antal (Magyar NK) 58,27 m (ezüstérem); 3. Jelena Gorsakova (Szovjetunió) 57,06 m (bronzérem); 4. Birute Kaledene (Szovjetunió) 56,31 m; 5. Elvira Ozolina (Szovjetunió) 54,81 m; 6. Maria Diaconescu (Román NK) 53,71 m.

HARMASUGRAS. Végeredmény: 1. Josef Schmidt (Lengyel NK) 16,85 m; 2. Oleg Fedoszejev (Szovjetunió) 16,58 m; 3. Viktor Kravcsenko (Szovjetunió) 16,57 m; 4. Frederich Alsop (Anglia) 16,46 m; 5. Ciochina (RNK) 16,23 m; 6. Manfred Hinze (Németország) 16,15 m.

100 M NOI SIKFUTAS. Végeredmény: 1. Wyomia Tyus (USA) 11,4 mp; 2. Edith McGuire (USA) 11,6 mp; 3. Eva Klobukowska (Lengyel NK) 11,6 mp.

800 M. Végeredmény: 1. Peter Snell (Új-Zéland) 1 p 45,1 mp (olimpiái csúc); 2. William Cro-

thers (Kanada) 1 p 45,6 mp; 3. Warren Cawley (USA) 49,6 mp; 2. John Cooper (Anglia) 50,1 mp; 3. Salvatore Morale (Olaszország) 50,1 mp.

400 M GAT. Végeredmény: 1. Warren Cawley (USA) 49,6 mp; 2. John Cooper (Anglia) 50,1 mp; 3. Salvatore Morale (Olaszország) 50,1 mp.

Ugyancsak tegnap tartották meg az 5000 m selejtezőit. A Barabás román versenyző negyedik lett az első selejtező csoportban, amelyet a francia Michel Jazy nyert 13 p 55,4 mp-cel s így nem jutott be a döntőbe. Ideje azonos volt a harmadik helyen végzett szovjet Bajgyukeval (14 p 00,2 mp), aki mellőssel megelőzte.

Labdarúgás

A SELEJTEZŐ CSOPORTMÉRKÖZÉSEK ÚJABB EREDMÉNYEI

A negyeddöntők teljes programja

Tegnap különböző japán városokban lejátsszolták a selejtező csoportok keretében az utolsó három labdarúgó mérkőzést.

Eredmények: EAK — Dél-Korea 10:0 (3:0), Ghana — Japán 3:2 (1:1), Csehszlovák SZK — Brazília 1:0 (0:0).

A vasárnap, október 18-án sorra kerülő negyeddöntők programja: Németország — Jugoszlávia (Tokióban); Magyar NK — Román NK (Mitsuzawaban); Csehszlovák SZK — Japán (Komazawaban); Ghana — EAK (Omyiaban).

A szabályzat értelmében, ha a 90 perces játékidő után döntetlen az eredmény, kétszer 15 perces hosszabbítás következik. Ha ekkor sem áll el a mérkőzés, sorshúzással állapítják meg, melyik csapat jut tovább.

SPORTLOVESZET. A céllövők pénteken a kisbű sportpuskában (60 lövéses fekvő helyzet) küzdöttek az olimpiái aranyéremért. A három első helyezett a magyar Holub 595 pontos világcusánál jobb eredményt ért el, a következő kettő pedig beállította a világcusot. A versenyt a magyar Hammerl László nyerte 597 ponttal (olimpiái és világcus). Második azonos pontszámmal Lones Wiger (USA); harmadik Tomm Gayler Pool (USA) 596 ponttal. Negyedik Gilmour Boa (Kanada) 593 pont. A román Nicolae Rotaru 595 ponttal ötödik lett.

BÍRKÓZÁS. A Komazawa-teremben tegnap került sor a kötőfogású birkózás első mérkőzéseire. A román birkózók általában jól indultak: D. Pirulescu olimpiai bajnok (52 kg) pontozással győzött a dán Jorgen Jensen ellen, s Ion Taranu (78 kg) is pontozással győzelmet aratott a bolgár Tudorov fölött. Más négy birkózónk döntetlent ért el.

KÜLFÖLDI SAJTÓSZEMLE

Nagy dilemma...

Walter Lippmann amerikai újságíró a Newsweek című folyóiratban közölt cikkében elemzi a Republikánus Párt helyzetét és rámutat, hogy a párt mérséklését tájait (Scranton, Keating, Scott, Romney és Percy) nagy dilemma előtt állnak. Goldwater emberei elűzték őket a párt vezetéséből — írja Lippmann —, s ha az arizonai szenátor győzne, vagy nem kerülne ki megválasztásra a választásból, a mérséklétek idegen lennének saját pártjukban. Pozícióik visszaszerzésére és a párt alapelveinek helyreállítására csak akkor lehet reményük, ha Goldwater és Miller olyan súlyos vereséget szenved, amely sokáig emlékeztet mind a Republikánus Párt helyi potenciáljai számára. A mérsékelt republikánusok egyetlen reménye a San Franciscóban előállt helyzet javítására csak az lehet, ha Johnson újsópró győzelmet arat...

Váratlan kormányátalakítás

A dániai politikai helyzettel kapcsolatban a Le Monde című francia lap, megelégedett tartja, hogy Jens Otto Krag miniszterelnök változtatásokat hajtott végre alig két héttel ezelőtt megalakult kormányában. Krag, aki Jyllandon töltötte pihenőszabadságát, váratlanul visszatért a fővárosba, hogy leváltás a halászlái miniszter és kineveztet a gazdasági miniszter. (A gazdasági kérdések eddig a pénzügyminisztérium hatáskörébe tartoztak). A megfi-

emberek, mint Scranton kormányzó és Rockefeller kormányzó, akik állítják, hogy támogatják Goldwater szenátort, szívők mélyen azt érezték, mint az a francia tábornok, aki az első világháború idején sok szerencsét kívánt csalába induló katonáinak. A tábornok abban reménykedett, hogy emberei „nagy és szép” sebeket kapnak: elég nagyokat, hogy hazamelessenek, és szépeket olyan értelemben, hogy életben maradjanak.

A L'Express Törökország gazdaságáról

A nyugati sajtóban továbbra is sok cikk lát napvilágot a törökországi gazdasági helyzetéről. A L'Express című párizsi hetilap elemzi a török gazdaság számos vonatkozását, s rámutat, hogy ebben az országban senki sem vásárol. A gyárak továbbra is raklárja termelnek. És ebben az országban, ahol legalább 4,5 millió munkanélküli van, már hallatszik a társadalmi követelések fenyegető moraja. Ötven ezer vasutas készül sztrájkra, s a jelek szerint a kereskedelmi hajózás személyzete is sztrájk előtt áll, ami teljesen megbénítaná Izstambul életét.

A francia hetilap külső okokkal igyekszik indokolni a török gazdaság nehéz helyzetét, s így folytatja: A külföldi segély kezd csökkenni. A hitelezőket megriasztja Törökország adósságának nagysága. Ankarában egyre több javaslat hangzik el a semlegességi politika érdekében.

Minden-Onnan Merről - arany

Miért veszélyes a dohányfüst?

Amióta Amerikát felfedezték, az ott megismert dohány termesztése és élvezete elterjedt Európában és innen a többi világreszekre, az emberiség két táborra oszlott: a dohányzók és nem dohányzók táborára. Mindkét fél mind a mai napig a dohányzásról való leszokásról, a maga igazát véli helyesnek.

E cikk célja az, hogy meggyőzően bárkit is a dohányzás káros voltáról, hanem csak az, hogy a feltett kérdésre feleljen a tudomány jelenlegi állapota alapján.

Tény az, hogy a XVI. századig az addig ismert világreszek lakói Amerika kivételével, nem érezték a dohányzás szükségességét és így hiányt sem. Sok-sok évezred lepergett a dohányzás ismerete nélkül.

A nagybányai egykori városi tanács sem viselkedett a régmúltban valami barátságosan a dohányzással szemben, mert az 1667 augusztus 20-án kelt határozata így szövegezte: „...a dohány-füstölés megtiltatik, valamint az is, hogy itt olyant áruljanak”.

Tény az, hogy a dohányzást az orvosok nagy többsége igen sok betegségnél részben vagy egészen eltiltja.

Az utóbbi években a tüdőrák okának vizsgálatánál megállapították, hogy a tüdőrákban meghaltak nyolcvan százaléka dohányos volt. Francia tudósok jelenleg azzal a kérdéssel foglalkoznak, hogy hogyan védhetik meg legjobban az urániumbányászokat a gyakori tüdőrák ellen. E tudósok vizsgálataik alapján feltételezik, hogy a tüdőrákot minden valószínűség szerint radioaktív sugárzás idézi elő, amelyet por alakjában a tüdőbe kerülő radioaktív anyag felhalmozódása okoz. Ugyanezek a tudósok a dohányosok tüdőrákját is vizsgálják és megállapították, hogy „a dohányzás a sugárzáséhoz hasonlóan károsítja a tüdőt”.

Edward P. Radford és Vilma R. Hunt, a harvardi Egészségügyi Intézet kutatói vizsgálták a dohánylevelek radioaktivitását és megállapították, hogy radioaktív tartalmuk kétszer akkora, mint a mennyi a földkéreg radioaktív tartalmából következik.

A megvizsgált dohánylevelekből

a radioaktív anyag a polonium-210-nek bizonyult. Ez volt a világban a legelső radioaktív elem, amelyet 1898-ban a Curie házaspár felleldezett. Igen nagy energiájú alfa sugarakat bocsát ki magából. Ezen felül a két kutató béta sugarak jelenlétét is kimutatta a dohány-

Mindenkit érdekel

ban. Ezek egy ólomizotóptól (plumbum-210) és egy bizmutizotóptól (bizmut-210) származnak. Az előbbi béta sugárzás által polonium-210-zé alakul át.

A polonium rendkívül ritka elem. Ezért felleldezése emberfeletti ügyességet és leleményességet igényelt. Nyomelemként azonban rendkívül csekély mennyiségben a földkéregben mindenütt előfordul. Egy köbcentiméter talajban körülbelül másfél millió polonium atom van. Egyes növényeknek az a tulajdonságuk, hogy bizonyos nyomelemeket szövetükben felhalmoznak. A dohánylével és gyökérzetével kétszeresére növeli a polonium tartalmát a környező levegő.

A polonium legnagyobb része a dohányfüstbe kerül és úgy kezd meg rombolni munkáját.

A rad jelenti bármely ionizáló sugárzás elnyelt dózisának egységét. Egy rad dózis egy gramm anyagban (testsúlyban) 100 erg elnyelt energiát jelent. Egy ergnyi munkát végez egy din erő egy centiméteres uton. Ugyancsak egy ergnyi munkát végez egy szunyog, ha egy függőleges fűszálon egy centiméterrel magasabbra mászik fel. Ez a munkacégység makroszkopikus világban igen kicsinek látszik. Az atomok és atommagok világában azonban óriási energiát képvisel.

Napi két csomag cigaretta 36 rad elnyelt dózist okoz. A polonium-210 felezési ideje 138,4 nap. Ez azt jelenti, hogy például ma a dohányfüst útján jutott polonium-210 mennyisége négy és fél hónap múlva csökken csak felére, és fejt ki továbbra is romboló hatást, még akkor is, ha közben nem történik dohányzás. Napi egy doboz cigaretta elszívása egy hét alatt 100 rad fölé emeli az el-

nyelt dózist, ami a kutatók szerint bőven elegendő a tüdőrák kifejlődéséhez.

A kutatók boncolási eredményekkel támasztották alá felfedezéseiket. Öt-öt dohányos és nem dohányos boncolásánál a dohányosok tüdejében kétszer annyi poloniumot sikerült kimutatni, mint a nem dohányosokéban. A sugárzások rákkeltő hatása sok kísérletező szomorú tapasztalata lett.

Ismeretes, hogy különböző kátrányfestékeknek rákkeltő hatásuk van. Ilyen festékekkel bekenet egésszerű állatokon rákos daganatok keletkeznek. A dohányzás közben hasonló anyagok jutnak a tüdőbe. Ezeknek rákkeltő (karcinogén) hatása azonban még bizonyításra szorult.

Bár a rák okát még nem ismerjük, a két kutató állítása szerint a tüdőrákot a radioaktív polonium koncentrációja idézi elő. E felfedezést az ismert kísérleti eredmények alátámasztják látszanak.

A dohányfüst azért veszélyes, mert jóval az átlagon felül (kétszeres) radioaktív poloniumot tartalmaz, mely a tüdőben felhalmozódik és kifejti sugárzás által romboló hatását. Ugyanez a körülmény érvényes — bár kisebb mértékben — mindazokra is, akik dohányfüstös levegőben huzamosabb ideig tartózkodnak.

Mi az a „síma leszállás”?

G. Miroljubov, a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának tudományos munkatársa az Izszerlyia október 13-i számában közölte cikkében a következőket írja az űrhajó leszállásának módjairól:

Amikor az űrhajó a sűrű légkörbe ér, automatikusan kinyílik az előtérny, amellyel leszáll. A leszállási sebesség azonban olyan jellegű, hogy a földdel való érintkezéssel járó túlterhelés ártalmatlan lehet a szervezetre.

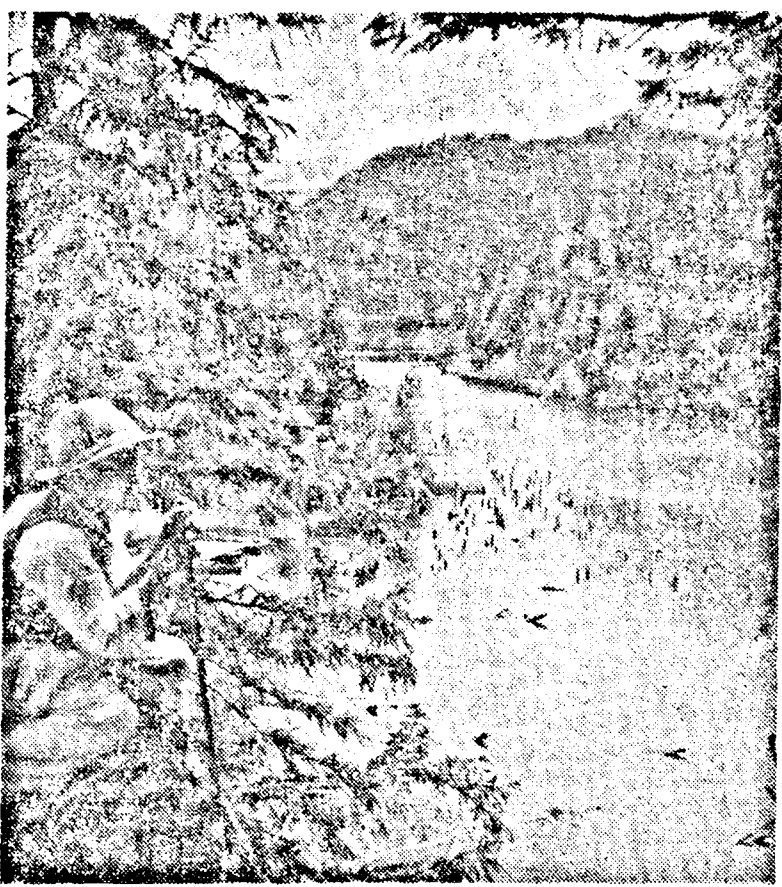
A leszállási túlterhelés csökkentése különböző módszerekkel dolgoztak ki. Az ütés csökkentésére légpárnákat szerelhetnek fel a jármű alsó részére. Az ütés pillanatában különleges nyílásokon, jukokak segítségével kiegészítik a levegőt. Ez csökkenti a túlterhelést, amelyet azonban a lökhárító nem szüntethet meg teljesen.

Sokkal célszerűbb a „síma leszállás” módszerének alkalmazása — írja Miroljubov.

Ez azon alapszik, hogy a leszálló űrhajó sebességét sugárhajtású motorokkal csökkentik. A föld felől a távolra automatikusan bekapszoló az űrhajó testében elhelyezett sugárhajtású motorokat. A jukokának erős gáz-sugár áramlik az egyre közelebb kerülő Föld felé. Ez lékezi az űrhajót, amely mintegy lebeg a levegőben és simán száll le. Ennél a leszállásnál a túlterhelés nem nagy, s az ember különleges edzés nélkül is könnyen elviseli. A „síma leszállás” a helikopter leszállásához hasonlítható.

A temesvári szemészeti klinikán dr. F. Atanasescu a szem mozgékonyaságát vizsgálja.

NYÁRI EMLÉK

A Gyilkostónál

EGY KIS STATISZTIKA

A Voszhoz űrhajó első útjával szovjet űrhajósok összesen 260-szor kerültek meg a Földet. S mindez csupán 42 hónappal az első űrhajózás, Jurij Gagarin útja után. A szovjet űrhajók ezalatt több, mint 10 500 000 kilométert tettek meg, vagyis 7,5-szer többet, mint az amerikai űrhajósok együttvéve.

Az első két űrhajóson, Jurij Gagarinon és German Titovon kívül minden szovjet űrhajós sokkal hosszabb utat tett meg a kozmoszban, mint mind a négy amerikai űrhajós együttvéve.

Valerij Bikovszkij és Valentyina Tyeresskova múlt év júniusi páros űrrepülése és a Voszhoz űrhajó fellövése között nem indult el.

gyetlen amerikai űrhajó sem emelkedett a fedélzetén.

Alább néhány összehasonlító adatot közlünk az űrhajósok útjairól:

Az űrhajós neve	Indulásának időpontja	Hány-szor kerülte meg a Földet	A repülés időtartama	Megfektetett utat ezer kilométerben
Jurij Gagarin	1961. 6. 12.	1	1.48 óra	41
German Titov	1961. 8. 6-7	17	25.18 óra	703
John Glenn	1962. 2. 20.	3	4.56 óra	129
Scott Carpenter	1962. 5. 24.	3	4.56 óra	129
Andrian Nyikolajev	1962. 8. 11-15	64	95.00 óra	2640
Pavel Popovics	1962. 8. 12-15	48	71.00 óra	1980
Walter Schirra	1962. 10. 3.	6	9.13 óra	259
Gordon Cooper	1963. 5. 15-17	22	34.00 óra	920
Valerij Bikovszkij	1963. 6. 14-19	81	119.06 óra	több mint 3300
Valentyina Tyeresskova	1963. 6. 16-19	48	70.50 óra	kb 2000

A HANGJEGYEK MESTEREI

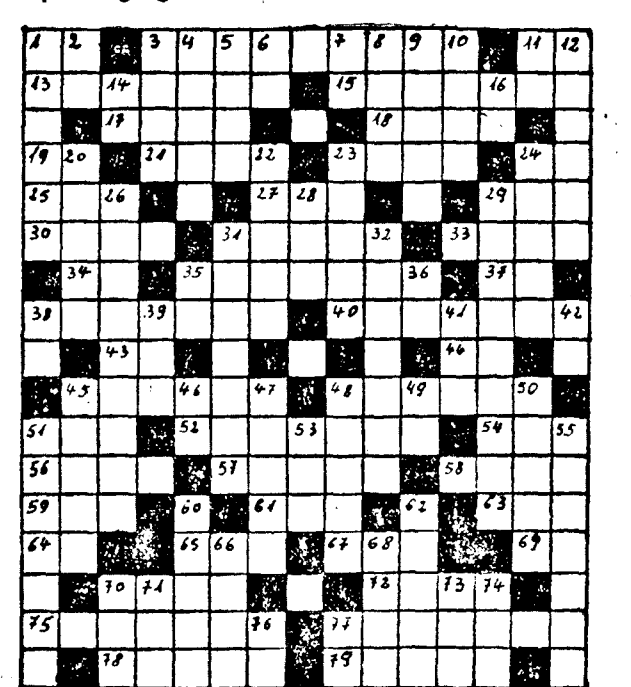
Rejtélyünkben, a vizsintes 3, 38, 40, 78 és 79, valamint a függőleges 1, 12, 47, 51 és 55 számok alatt egy-egy hazai zeneszerző, illetve karmester nevét rejtettük el.

VIZSINTES: 1. Mássalhangzó fonetikusan. 11. Korjelző. 13. Nátriumaluminium szilikát tartalmú ásvány. 15. Enekesmadár — névelővel. 17. Gerjeszt. 18. Illető. 19. Sróf végei. 21. Porció. 23. A gyorsított rövidített neve Németországban. 24. Kérdőszó. 25. Sajt — románul. 27. Járom. 29. Kacat eleje. 30. Sportoló. 31. A négyülek helye az antik görög városokban. 33. Amul — keverve. 34. Lyukas óral 35. Ervényletlen — románul. 37. A. E. 43. Névelő. 44. Kinai hosszímérték. 45. Kis város a Kinai NK-ban. 48. Hetlye. 51. P. N. N. 52. Gyapjú ruházatot — névelővel. 54. Olaj — ismert idegen szóval. 56. Iráni pénzegység. 57. Lármás. 58. Miatla. 59. O. N. K. 61. Vissza: magasságú török katonatiszt és tisztviselő egykori megszólítása. 63. Az i. e. második évezredben Eszaktól utolsónak bevándorolt görög törzs. 64. Nővény. 65. Becézett női név. 67. E. U. G. 69. Lagadó szó. 70. Szülő-e? 72. Sziget az Egei tengerben. 75. A Keleti Alpok leghosszabb és legmagasabb helyéből való. 77. Inas — névelővel.

FÜGGŐLEGES: 2. Skálahang. 3. Férfinev — ékhiány. 4. Piperecik marká. 5. Róman Japánban. 6. Irén — egyenmő hangzó. 7. Róman személy-név. 8. A tarokban legerősebb ütőkartya. 9. Fejezet a görög és latin szerzők műveiben. 10. U. N. S. G. 11. Nyugateurópai nép. 14. Fogatlan fész. 16. Azonos a vizsz. 37-tel. 20. Fák az utszelen. 22. Gyors, élénkmozgású régi francia tánc. 23. Szelet. 24. Domborban vészt ékk. 26. Lige-tekkel tarkított forró égővi füves puszták. 28. A kapuskó réme. 29. XV. századbeli billentyűs hangsz. 31. Az ókori görög mitológiában a tenger istenének és a Föld istennőjének a fia. 32. A Maros egyik mellékfolyója. 35. Év — románul. 36. Muta-tószó. 38. Rangjelző. 39. Motor-kerékpár marká. 41. Nem ül (ék, hiány). 42. Mutatószó. 45. Hazai bányaváros. 46. feltételes kötőszó. 48. Az ókori görög mitológiában szereplő királynő, aki gyerme-

keivel dicsekedve kihívta Apolló és Artemis haragját. 49. Keresztül — ék hiány. 50. Kis város a Bol-gár NK-ban. 53. V. J. E. 60. Az ókori perza és aszír császárok fejedse. 62. Esze-e? 66. Alant. 68. Város Csehszlovákiában. 70. A. U. B. 71. Birósági ügy. 73. L. N. R. 74. T. O. U. 76. Kirug — egy-nemű hangzó. 77. Csak félig avas.

A multheti keresztrejtvény helyes megfejtése: Iringó, Gyertyán, Bábakalács, Anizs, Lencse, Fűfa, Som, Pápics, Körte, Rizs, Baltavirág, Zsoltina, Mogoró, Ipolyát, Laboda, Tök, Len, Estike, Gönye, Magrugó, Bab.

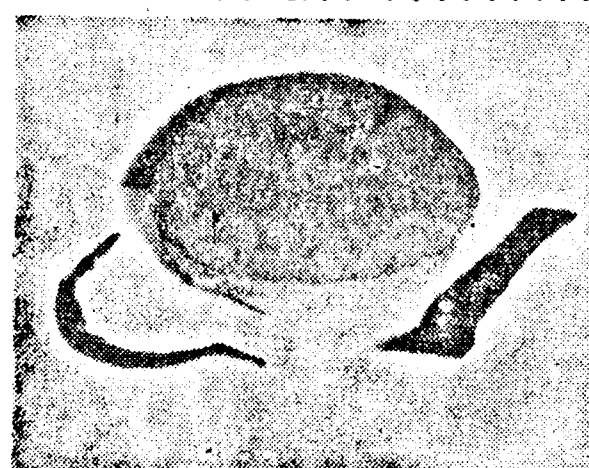
Az ázsiai influenza gyógyszer

Az amerikai du Pont cég willingtoni blokkim laboratóriumában sikerült előállítani az ázsiai influenza első hatásos gyógyszerét. Az új vegyület az i-adamantanamin nevű szintetikus szerves molekula sósavas sója. A laboratóriumi kísérletek először öt állatfajtaival végezték. A kutatók külön hangsúlyozták a gyógyszernek azt az előnyös tulajdonságát, hogy a fertőzött állatok vérében nem állítja meg a normális

antitest termelést. A vírusfertőzötteken végzett vizsgálatok arra utalnak, hogy a gyógyszer első-sorban nem a vírusok inaktiválásával éri el hatását, hanem azáltal, hogy megakadályozza a vírusok behatolását a sejtekbe. Az állatkísérletek után emberekben is kipróbálták az új szert: eddig 850 kísérleti személy kapott naponta 200 milligrammától — ugyan-csak kitűnő eredménnyel. Megállapították azt is, hogy miután hatá-sát kifejtette, a vegyület 90 százaléka eltávozik a szervezetből a vizelettel. Az új gyógyszerrel tovább folytatták a laboratóriumi és klinikai kísérleteket.

ÚJ KENŐANYAG

A hágai Shell International Research holland cég tömör kenőanyagot gyárt, amely nagy nyomással és a víz alatt is megőrizi tulajdonságait. Az anyagból, olajból, molibden-biszulfidból, valamint kisebb mennyiségű krétából és olomvegyületekből álló új kenőanyag kiváló eredménnyel használható henger-műveknél, bányagépeknél és víz alatti szivattyúknál.

Dák mezőgazdasági eszközök (jűrő, sarló és ekevas) a Pécska melletti Nagy-ánc-halomról.

A karikaturista szemével

Olímpiát híradó

Döntő mérkőzés

Az utóbbi években az aradi múzeum régészeti osztálya fokozott figyelmet fordít a pécska ásások kiterjesztésére. 1960-tól minden év nyarán, vagy pedig az őszi hónapokban az RNK Akadémiája Régészeti Intézetének vezetésével folytatódnak ezek az ásások.

Az elmúlt évek példájára az év szeptemberében is eljötték a szakértők a Pécska melletti „Nagy-ánc” halomhoz, ahol közismerten hazánk egyik leggazdagabb bronzkori és dákkori települése található.

Bár a múltban is — a századfordulótól kezdve — gyakran végeztek itt kutatásokat, ezek eredményeit régében tudományos szempontból csak részben dolgozták fel. Maguk az ásások munkálatai sem folyták mindig szak-szerűen.

A mostani ásások fő célja a mintegy 2000 éves dákkori településre vonatkozó mindennemű adat tudományos szempontból való regisztrálása. Így például választ kerestünk arra a kérdésre, hogy

A Pécska melletti dákkori telepen

milyen nagy területre terjedt ki ez a település? Megállapították nyert, hogy maga a „Nagyánc” halom a dákk településnek csak az erődített központja volt, a lakosság zöme viszont az erődítményen kívül lakott. Ezt bizonyítják a halomtól északra elterülő teraszon feltárt lakásnyomok és az itt talált agyagból, bronzból és vasból készült különböző használati és dísz-tárgyak.

Mind a halmon, mind a teraszon végzett ásások mélységben is kiterjedtek. Ez újabb eredményekhez vezetett. Behozonyosodott, hogy az előző évekből már ismert dákk település szint alatt (amely mintegy kétezer éves és a dákk állam kialakulási korának felel meg) a dákk lakosság még régebbi nyoma is megtalálható. Időben kifejezve a mélyebb rétegekben fellelhető települési nyomok legkevesebb két évszázaddal meghos-

szabbítják a dákk lakosság jelenléte ezen a vidéken. Régészeti-eg visszanyúl az vaskorszak középső szakaszáig (i. e. III.—II. század).

Következésképpen elmondhatjuk, hogy a Pécska határánál folytatott ez évi ásások elérték céljukat. Sok új adattal gazdagodott ismét a történelemtudomány. Es ennek eredményéből sokat nyert az aradi múzeum régészeti osztálya is.

A sikerek említésekor nem hagyhatjuk említés nélkül a munkálatokhoz a helyi szervek és különösen a Steagul Rosu és az Ogorul kollektív gazdaságok vezető tanácsai által nyújtott értékes és sokoldalú segítségét. Ők biztosították az ásások munkálataihoz szükséges feltételeket.

A régészeti kutatások ideje alatt a pécskai és szemlaci iskolák csoportos látogatásokat szerveztek